

روشها و فنون تدریس

(بداگوژی عمومی)

دولف

مهدی رشید بیگی

کد استاندارد

۲۳۵۱-۴۹-۰۱۲-۱

عنوان و نام پدیدآور	روش ها و فنون تدریس / رشید بیگی، مهدی
مشخصات نشر	تهران: کتاب اطهر، ۱۳۹۵
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۱۳۴-۲۹-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	تدریس اثر بخش
موضوع	آموزش و پرورش
رده کنگره	۱۳۹۵: ۵۱۳/۹۷/۱۰۴۷ LC
رده دیویی	۳۷۰/۱۱۳۰۹۵۵
شماره کتابشناس ملی	۶۶۰۸۷۰۹

...روش ها و فنون تدریس...

کتاب اطهر

مؤلف:	سید مهدی رشید بیگی
ناشر فنی:	مهدی حسین اطهر
طراح:	مهناز عرب عامری
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۸۱۳۴-۲۹-۹
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۵
شمارگان:	۱۰۰۰
قیمت:	۲۵۰۰۰ تومان

مرکز بخش:

۶۶۵۶۷۳۸۳ - ۶۶۹۳۱۶۳۶

فن برتر - جعفر رویایی

۶۶۸۹۷۰۸۰ - ۶۶۸۷۶۷۶۷

طلوع فن - خیابان آزادی، ابتدای خوش جنوبی، پلاک ۱۰۳۸

هو نوع کپی برداری خلاف مقررات شرع و غیر قانونی می باشد و پیگرد قانونی دارد

دفتر انتشارات: خیابان قصر الدشت، نبش بوستان سعدی، پلاک ۵۵۵، واحد همکف ۶۶۸۷۲۹۵۸ - ۰۹۳۰۰۳۲۰۲۱

فهرست

عنوان	شماره صفحه
مقدمه.....	۱۴
فصل اول.....	۲۰
بررسی و بکارگیری اهداف آموزش های فنی و حرفه ای.....	۲۱
تاریخچه تعلیم و تربیت و آموزش در ایران.....	۲۱
آموزش های عمومی - آموزش های غیر رسمی.....	۲۱
آموزش و پرورش رسمی در ایران.....	۲۱
الف) آموزش و پرورش قبل از اسلام.....	۲۲
ب) آموزش و پرورش ایران بعد از اسلام.....	۲۲
ج) نظام جدید آموزش و پرورش در ایران.....	۲۳
نظامهای آموزشی در ایران و جهان.....	۲۴
مقایسه نظام های آموزشی در پنج قاره جهان.....	۲۴
مقایسه انواع نظام های آموزش فنی و حرفه ای.....	۲۹
انواع اصلی نظام های آموزش فنی و حرفه ای.....	۳۰
تفاوت شیوه های مختلف آموزش و حرفه آموزی.....	۳۲
تدریس و ویژگی های آن.....	۳۴
آموزش چیست؟.....	۳۴
یادگیری چیست؟.....	۳۴
نظریه های یادگیری.....	۳۶
عوامل مؤثر بر یادگیری.....	۳۷
نظریه های یادگیری و بزرگسال آموزی.....	۳۷

۳۸		آشنایی با مفهوم، تاریخچه و اهداف پداگوژی (Pedagogy)
۳۸		آشنایی با مفهوم آندراگوژی (Andragogy)
۳۹		تفاوت آموزش بزرگسالان و خردسالان
۴۳		مدل بزرگسال‌آموزی
۴۶		آیا بین آموزش و یادادن تفاوت وجود دارد؟
۴۸		رویکرد نوین آموزشی
۵۰		تعریف تدریس
۵۰		چهار ویژگی خاص در تدریس
۵۱		محتوای درس
۵۲		عوامل موثر در تدریس
۵۳		انواع روشهای تدریس
۵۷		الگوی تدریس
۵۸		مراحل تدریس
۵۹		شناسایی چرخه یا سیکل آموزش و عناصر تشکیل دهنده آن
۶۴		شناسایی اصول تشخیص اهداف آموزش های فنی و حرفه ای
۶۴		تاریخچه آموزشهای فنی و حرفه ای در ایران
۶۶		آشنایی با سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور
۶۹		اهداف سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور
۷۰		ویژه گیهای برنامه آموزش سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور
۷۱		فصل دوم
۷۲		برنامه ریزی آموزشی
۷۲		تعریف برنامه ریزی
۷۴		نظریه های موافق و مخالف برنامه ریزی

۷۶	تدوین برنامه
۷۶	مهم ترین مراحل تدوین یک برنامه :
۸۱	ارزیابی از کارائی نظام آموزشی
۸۲	انواع برنامه ریزی در آموزش و پرورش
۸۳	سطوح برنامه ریزی آموزشی
۸۶	ارکان برنامه درسی
۸۷	الزامات آموزشی
۸۸	ارتباط برنامه درسی با برنامه ریزی آموزشی
۸۹	مراحل فرایند ارزش کارکنان در سازمانها
۹۷	ضروریاتی که برای تهیه و تنظیم برنامه آموزشی برای همه سازمانها وجود دارد
۹۷	ضروریاتی که برای تهیه و تنظیم برنامه آموزشی در مراکز آموزش فنی و حرفه ای وجود دارد
۹۷	بررسی نیازهای آموزشی و روش های آن
۹۸	از چه طریق می توان نیازهای آموزشی سازمان را تعیین کرد
۹۸	انواع اهداف و نیازهای آموزشی
۹۸	تعریف هدف
۹۹	معیار های تدوین هدف
۹۹	ضرورت تعیین و تنظیم هدفهای آموزشی
۱۰۰	منابع تعیین هدفهای آموزشی
۱۰۱	اهداف آموزشی
۱۰۲	هدف های آموزش فنی و حرفه ای
۱۰۲	حیطه های آموزشی
۱۰۲	طبقه بندی بلوم در حوزه یادگیری
۱۰۳	حیطه های یادگیری (دبدهگاه بلوم)

۱۱۰	استانداردهای آموزشی
۱۱۰	استاندارد و استاندارد سازی
۱۱۳	اهداف استانداردسازی در آموزش و پرورش:
۱۱۴	ارکان استاندارد سازی در آموزش و پرورش:
۱۱۷	تعریف استاندارد مهارت(در سازمان آموزش فنی و حرفه ای):
۱۱۸	یک نمونه استاندارد آموزش فنی و حرفه ای
۱۳۴	فصل سوم
۱۲۵	نیاز سنجی، آموزشی
۱۲۵	نیاز چیست؟
۱۲۵	انواع نیازها:
۱۲۵	نیاز آموزشی
۱۲۶	منابع نیازهای آموزشی
۱۲۶	ضرورت‌های شناسایی نیازهای آموزشی
۱۲۷	نیازهای آموزشی سازمانی و فردی
۱۲۷	نیاز سنجی
۱۳۱	تکنیک های نیاز سنجی در سازمانها
۱۳۵	از چه طریق می‌توان نیازهای آموزشی سازمان را تعیین کرد؟
۱۳۵	تعریف تجزیه و تحلیل شغل
۱۳۶	اهداف تجزیه و تحلیل شغل
۱۳۶	مزایای تجزیه و تحلیل شغل
۱۳۹	روش‌های جمع‌آوری اطلاعات
۱۴۴	روش های تحلیل شغل
۱۴۵	شرح شغل

تنظیم شرح شغل	۱۴۵
شرایط احراز شغل	۱۴۸
طراحی شغل	۱۵۰
روش های مختلف طراحی شغل	۱۵۱
ارزشیابی مشاغل	۱۵۴
فصل چهارم	۱۵۶
تهیه و تنظیم طرح درس	۱۵۷
طرح درس چیست؟	۱۵۷
انواع طرح درس	۱۵۸
انواع طرح درس بر اساس بازمانده و حجم مطالب	۱۵۹
طرح درس آموزش های مهارتی	۱۶۲
اصول تهیه و تنظیم طرح درس	۱۶۲
نحوه تهیه و تنظیم طرح درس روزانه مهارتی - سازمان آموزش فنی و حرفه ای	۱۷۵
ویژگیهای محتوای درسی	۱۷۸
ملاک انتخاب محتوا	۱۷۸
اصول عام انتخاب محتوا	۱۷۹
سازماندهی محتوا	۱۸۳
ملاک سازماندهی محتوای برنامه درسی	۱۸۳
روش های تنظیم محتوا	۱۸۵
ویژگی های یک محتوای آموزشی خوب	۱۸۷
فصل پنجم	۱۸۹
بکارگیری وسایل کمک آموزشی	۱۹۰
مفاهیم وسایل آموزشی و کمک آموزشی	۱۹۰

۱۹۲	تعریف وسایل و مواد آموزشی
۱۹۳	تقسیم بندی وسایل آموزشی از نظر نقشی که در فرایند آموزش دارند
۱۹۴	تعریف تکنولوژی (فناوری)
۱۹۵	تعریف تکنولوژی آموزشی
۱۹۹	ارتباط و تکنولوژی ارتباطات
۲۰۰	انواع ارتباط
۲۰۰	جایگاه اطلاعات و ارتباطات
۲۰۲	مهارت برقراری ارتباط
۲۰۳	عوامل مؤثر بر برقراری ارتباط در کلاس درس
۲۰۴	تعریف رسانه ها و وسایل آموزشی
۲۰۵	نقش رسانه ها و وسایل آموزشی در فرایند یاددهی - یادگیری
۲۰۷	فرق بین مواد آموزشی و کمک آموزشی با رسانه آموزشی
۲۰۸	اصول انتخاب رسانه ها به ترتیب اولویت
۲۰۹	اهمیت وسایل و مواد آموزشی
۲۰۹	دلایل بکارگیری مواد آموزشی در تدریس
۲۱۰	تاثیر استفاده از مواد آموزشی
۲۱۰	انواع وسایل کمک آموزشی
۲۱۳	آشنایی با مفهوم آموزش سمعی و بصری
۲۱۵	عواملی که در انتخاب مواد آموزشی باید در نظر گرفت
۲۱۶	وسایل آموزشی سمعی (شنیداری)
۲۲۲	وسایل آموزشی سمعی و بصری (دیداری و شنیداری)
۲۲۳	توضیح بعضی وسایل آموزشی
۲۲۳	رسانه های غیر نورتاب

۲۳۶	 رسانه های تصویری نورتاب
۲۴۱	 فصل ششم
۲۴۲	 اجرای دوره های آموزشی
۲۴۳	 تعریف تدریس و تحلیل مفاهیم آن
۲۴۳	 چهار ویژگی خاص در تعریف تدریس
۲۴۴	 کارکردهای تدریس
۲۴۶	 عوامل مهم و مؤثر در تدریس
۲۴۸	 الگوی تدریس پیوسته
۲۴۸	 الگوی عمومی تدریس
۲۵۱	 تمرینات قبل از تدریس
۲۵۳	 روش های تدریس
۲۵۴	 روش های تدریس کهن (تاریخی)
۲۵۵	 انواع روشهای تدریس نوین
۲۵۷	 الف) روش تدریس مبتنی بر انتقال مستقیم (معلم محور)
۲۶۵	 ب) روش های تدریس مبتنی بر تعامل (فراگیر محور)
۲۸۷	 ج) روش های تدریس مسئله محور
۳۰۱	 روش های آموزش ضمن خدمت
۳۰۲	 روشهای تدریس تعاملی و فعال
۳۰۷	 آیین کلاسداری
۳۰۷	 تعریف مدیریت
۳۰۸	 تعریف مدیریت کلاس
۳۰۹	 اصول مدیریت کلاس
۳۱۳	 عوامل مؤثر بر مدیریت کلاس

۳۱۴.....	فن کلاس داری
۳۲۳.....	رهبری و هدایت کلاس
۳۲۶.....	نحوه برخورد با فراگیران ناسازگار
۳۲۷.....	پیشگیری از رفتارهای نامطلوب فراگیران در کلاس درس
۳۳۳.....	نحوه شروع تدریس
۳۳۴.....	علل لزوم پرسش درس از دیدگاه بچه‌ها و معلمان
۳۳۵.....	بررسی موارد تربیتی در امر تدریس
۳۳۵.....	بررسی لحظ: ادای مطالب از دیدگاه بچه‌ها و معلمان
۳۳۶.....	نحوه برخورد معلم با فراگیر (بعد عاطفی)
۳۳۶.....	بررسی بهترین روش‌های تشویق و تنبیه
۳۴۰.....	فصل هفتم
۳۴۱.....	سنجش و ارزیابی
۳۴۱.....	مفهوم ارزیابی و سایر تعاریف موضوعه
۳۴۳.....	تفاوت ارزشیابی با اندازه‌گیری
۳۴۴.....	اندازه‌گیری آموزشی
۳۴۵.....	آزمودن (Testing)
۳۴۶.....	امتحان (Examination)
۳۴۸.....	ارزشیابی (Evaluation)
۳۴۸.....	مراحل طرح ارزشیابی
۳۵۷.....	انواع ارزشیابی بر اساس زمان اجرا
۳۵۹.....	انواع ارزشیابی از نظر هدف
۳۷۴.....	نقش ارزشیابی در آموزش و پرورش
۳۷۶.....	انواع آزمون از نظر نحوه اجرا

۳۷۸	انواع آزمون کتبی
۳۸۶	روش های نوین ارزشیابی پیشرفت تحصیلی ارزشیابی توصیفی (الگوئی جدید)
۳۸۸	اهداف اساسی ارزشیابی توصیفی
۳۸۸	اعتبار و روایی سوالات آزمون
۳۸۹	اصول، ویژگی و موانع ارزشیابی از فراگیران
۳۹۳	موانع و مشکلات ارزشیابی
۳۹۴	راهکارهای رفع موانع ارزشیابی
۳۹۷	اجرای آزمون
۴۰۱	منابع
۴۰۵	ضمائم
۴۰۶	ضمیمه شماره ۱
۴۰۶	۸۰ نکته مهم در تدریس موفق معلم و مرغان
۴۱۰	ضمیمه شماره ۲
۴۱۰	۱۹ روش برای تدریس بهتر و موثر
۴۱۵	ضمیمه شماره ۳
۴۱۵	۱۱۰ نکته برای تدریس بهتر
۴۲۸	ضمیمه شماره ۴
۴۲۸	۱۰ راهکار برای ۱۰ مشکل رایج آموزش بزرگسالان
۴۳۹	ضمیمه شماره ۵
۴۳۹	چگونه تدریس تدریس متفاوت داشته باشیم؟
۴۴۲	ضمیمه شماره ۶
۴۴۲	روش تدریس H۳
۴۴۵	ضمیمه شماره ۷

۴۴۵..... شش اشتباه که مدرسان با معلومات بالا انجام می دهند

۴۴۹..... ضمیمه شماره ۸

۴۴۹..... سه اشتباه خطرناک که معلم مهربان مرتکب می شود

۴۵۲..... ضمیمه شماره ۹

۴۵۲..... ویژگی های معلم در قرن ۲۱

۴۶۵..... ضمیمه شماره ۱۰

۴۶۵..... آموزش در آینده

www.ketab.ir

مقدمه

آموزش و پرورش فعالیتی است جامع، مداوم و برای همه (فراگیر) به منظور رشد و کمال انسان، غنای فرهنگی و تعالی جامعه (مرحوم دکتر فیوضات) منظور از جامع بودن یعنی تمام ابعاد اجتماعی، انسانی، عاطفی، عقلانی و... را در نظر بگیرد و مداوم بودن بدان معنی است که بایستی در تمام مراحل زندگی انسان از کودکی تا پایان زندگی را جواپگو باشد.

که در این رابطه رسول گرامی اسلام حضرت محمد(ص) می فرمایند: زگهواره تاگور دانش بجوی و منظور از فراگیر بودن یعنی باید برای همه افراد جامعه فرصت هایی برابری را تدارک ببیند زیرا انسان جز از راه تربیت صحیح به کمال انسانی نخواهد رسید. آشنائی با فرهنگ گذشته و توسعه و بالندگی آن در ابعاد مختلف و پاسخ گویی به نیازهای آنی و شهروند خوب بودن و توجه به نیازهای آتی جامعه و تربیت نیروی متخصص مورد نیاز از وظایف آموزش و پرورش است.

و به نظر آقای دکتر طوسی آموزشی و پرورش، فرایند تبدیل انسان از بودنهای محدود به شدنهای نامحدود است. و در این راستا نظام آموزش و پرورش بعنوان الگوی کلی نهادها، مؤسسات و سازمانهای رسمی جامعه وظیفه انتقال یا میثاق فرهنگی، آموزش علوم و فنون و رشد فردی و اجتماعی را بر عهده دارد (دکتر علاقه بند).

در روند اجتماعی شدن انسان اهمیت آموزش و پرورش بریزه رفته رفته در این اخیر با توجه به تحولات اجتماعی و علمی و انقلاب صنعتی و سایر تحولات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی روز به روز بیشتر شده و نیاز به با سواد کردن مردم را تشدید نموده است تا آنجائی که امروزه نوزدهم در اکثر کشورها قوانین آموزش اجباری در حد ابتدائی به تصویب رسیده است و امروزه در اغلب کشورها آموزش و پرورش عمومی به عنوان صنعت رشد قلمداد می شود.

روز به روز وظیفه و مسئولیت آموزش و پرورش با اهمیت تر می شود زیرا انتظام اجتماعی و وفای اجتماعی، رفاه اجتماعی و اقتصادی و تامین امکانات برای ارضای نیازهای مادی و معنوی افراد جامعه مستلزم آنست که افراد جامعه از نظر اخلاقی و اجتماعی تربیت شوند و هر زمان عده بیشتری از مردم به کسب و آگاهی علم بپردازند و افراد زنده و پرتوان بدنبال نوآوری و تخصص بروند و اقشار

مردم با استفاده از امکانات بیشتر و آزادی بیشتر در سازماندهی و اداره جامعه خویش مشارکت نمایند.

آموزش فنی و حرفه ای و هر آموزش دیگر، باید در خدمت نیازهای فردی و اجتماعی باشد. هر فردی حق برخورداری از آموزش را دارد. چنان که بتواند شخصیت و استعدادهای خود را تا آنجایی که در توان اوست، رشد دهد. بسیاری از افراد این فرصت را از دست داده اند. به این سبب است که یا آموزش فنی و حرفه ای وجود نداشته یا بسیار محدود بوده و یا اینکه این نوع آموزش بسیار ابتدائی بوده است. جامعه نیز رنجهایی را تاب آورده است. نبودن افراد آموزش دیده کافی، پیشرفتهای اقتصادی و اجتماعی را عقب انداخته و اغلب سبب شده است شکاف میان تکنولوژی و انسان دوستی عمیق تر گردد. پس وظیفه افراد و جامعه های امروز است که آموزش فنی و حرفه ای را با داشتن بالاترین هدف، در ذهنهایشان، گسترش دهند. کیفیت آموزش فنی و حرفه ای، به مربیان، استادان، مربیان و مدیران مربوط است. مربی باید خود را عضوی از یک گروه حرفه ای بداند که در پی کسب کمال تلاش می کنند. مربی، نه تنها باید آرمانهای آموزشی پیشنهاد شده توسط اجتماع خویش را بپذیرد، بلکه باید در دوران آماده شدن برای شغل مربیگری زندگی شغلی، فلسفه آموزشی خود را نیز گسترش دهد.

مربی فنی و حرفه ای جای بس مهمی در جامعه امروز دارد: هم اوست که جامعه صنعتی - یعنی جهان «واقعی» و نظام آموزشی را به هم پیوند می دهد. مربی برای خدمت به مقصد و هدف ایجاد پیوستگی بین بشردوستی و تکنولوژی در وضعیتی منحصر به فرد و بی همتا جای دارد. پس باید هم دانش وسیعی در زمینه کار خود داشته باشد و هم تجربیاتی از جهان که فراگیران خود را برای زیستن در آن آماده کند. مربی باید فراگیرانش را بشناسد و بداند که بهترین روش یادگیری آنها کدام است. و او چگونه می تواند مهارتها و دانش خود را به بهترین شیوه به دانش منتقل کند تا آنان پرورش یابند، نه اینکه تنها آموزش ببینند یا کاری بیاموزند.

هر حرفه در نظر مردم همان قدر، ارزشمند است که در نظر صاحب آن حرفه.

موفقیت در هر حرفه = استعداد + انگیزش + اطلاعات + موقعیت مساعد

معلمی مهارتی است آموختنی. که با تشکیل دوره ها یا کارگاه های آموزشی کوتاه مدت، معلمان شاغل مدام از یافته های جدید علوم گوناگون مرتبط با آموزش و پرورش آگاه شده و اطلاعات و مهارت های حرفه ای خود را به روز کنند.

سؤالاتی که هر یک از ما باید به بررسی آن نسبت به خودمان بپردازیم:

ما چگونه هستیم؟

چگونه انتخاب شده ایم؟

چگونه عمل می کنیم؟

چه فلسفه ی تربیتی را برای خود برگزیده ایم؟

انسان را چگونه موجه دی می بینیم؟

فراگیران را چگونه، انسان، تعریف می کنیم؟

یاددهی - یادگیری را، چگونه می دانیم؟

در هر حال معلم یا مربی، باید به نکات زیر توجه جدی داشته باشد و تلاش در جهت تحقق آن بنماید تا در سایه ی آن بتواند هر روز بهتر از روز قبل عمل نماید:

۱- کار معلم، قبل از هر چیز، وقتی سودمند و نتیجه بخش خواهد بود که او آموزش و پرورش را از ته دل دوست بدارد و در محیط آموزش و پرورش، آزادی و لذت احساس کند.

۲- با اطمینان کامل از محبت خود به شغلش، از هیچ گونه نگرانی و بهتر انجام دادن کارش دریغ نرزد.

۳- به حق مؤمن باشد به این که انسانیت امروز، بیش از هر زمان و هر کشور دیگری، به وجود او (معلم) نیاز دارد زیرا رهایی و نجات انسان، چنان که گفته شد، به بهتر کردن، یافتن آموزش و پرورش بستگی دارد، که کلید اساسی آن طبعاً به دست معلمان و مدیران مدارس است.

۴- به نیروی ایمان و صفت بردباری آراسته باشد.

۵- به تفکر موضوعی، عادت کند، نسبت به علم، مخلص باشد، و از تعصب و غرض ورزی به دور باشد.

۶- دارای فلسفه‌ی تربیت منسجم و سنجیده‌ای باشد که بر اساس آن، برای ساختن «انسان جدید» و شایسته‌ی زندگی در عصر جدید، همت گمارد. انسانی که از رسوب‌های ذهنی یا عقلی، خلقی، و اجتماعی آزاد باشد.

۷- نیازهای محصلان را دریابد، مسائل و مشکلات‌شان را بفهمد، میان خود و ایشان رابطه و احترام متقابل برقرار کند.

۸- بتواند جو آموزشی مساعد برای محصلانش فراهم کند تا ایشان بتوانند به اطلاعات و مهارت‌ها و تجارب مورد نیازشان دست یازند.

۹- تعامل میان معلم و محصل در صورتی واقعاً خلاق خواهد شد که معلم یا مدرس یا استاد، مربی و محقق باشد. و محصلان را به تحقیق و دست یافتن به حقایق علمی برانگیزد. به عبارت دیگر، معلم بیدار ذهن باشد. معلم معتاد، که از روی عادت خدمت می‌کند و هر روز از نظر فکری و علمی کهنه‌تر از روز قبلی می‌شود، و همیشه از زمان عقب‌تر است، و عملاً پشت سر وقایع می‌ماند.

۱۰- به ماده‌ی درسی خود علاقه‌مند باشد و همیشه یافته‌های تازه‌ی آن را کشف کند و مورد استفاده قرار دهد.

۱۱- روش‌های تدریس جدید و وسایل آموزشی جدید (تکنولوژی آموزشی) را بشناسد، و بتواند آنها را درست و مؤثر به کار بندد.

۱۲- دارای اراده‌ی قوی و عزت نفس باشد تا بتواند هر مشکلی را در امر تدریس، حل کند. همچنین، بتواند محصلانش را اشخاص قوی اراده و نیک اندیش بار آورد، و یاد بگیرند که چگونه میان خیر و شر واقعی و استبداد و آزادی مشروع، فرق بگذارند و از آزادی انسانی، به شکل مطلوب استفاده کنند.

معیارهایی که در ارتباط معلمان می‌تواند مورد توجه قرار گیرد:

- شخصیت سالم

- رغبت‌های معلمی

- گرایش‌های منطبق با معلمی

- ارزش های مورد قبول منطبق با معلمی
- ویژگی های شخصیتی منطبق با معلمی
- برخورداری از اطلاعات و مهارت های پایه برای معلمی

- آراستگی ظاهری

- مهارت کلامی خصوصاً در استدلال

- مهارت خواندن متون

- مهارت تحقیق پژوهش بصورت مادام العمر

- علاقه مند به یادگیری و مطالعه

- وقوف به حقوق و وظایف معلمی

- آشنایی با نیازها و رغبت های فردی خود

- آشنایی با استعداد ها و توانایی های فردی خود

- توجه خاص به آموزش یادگیری همه جانبه در حد مهارت و تسلط تدریس

- مطالعات اجتماعی

- علوم طبیعی

- تربیت بدنی

- موسیقی و هنرهای زیبا

- فلسفه با تأکید روی این نکته که هر معلم باید برای خویش دارای فلسفه ی خاصی باشد

- اطلاعات علمی درباره ی ماده یا موادی که باید تدریس کنند

معلمان باید معارف و مهارت های زیر را نیز فرا بگیرند:

۱- روانشناسی (عمومی، رشد و تکامل، یادگیری، تربیت، اجتماعی، زبان شناسی فارسی،

و روان شناسی محیط) به ویژه روان شناسی محصلان آینده

۲- جامعه شناسی تربیت

۳- اصول آموزش و پرورش

۴- روش ها و فنون تدریس مواد و موضوعاتی که تدریس خواهد کرد

۵- شیوه های سنجش و اندازه گیری در آموزش و پرورش

۶- برنامه ریزی درسی

۷- مدیریت آموزشی

۸- فلسفه ی آموزش و پرورش

علاوه بر موارد فوق معلمان باید تلاش کنند تا موارد زیر را در بهبود و تقویت سازند:

۱- تلاش در شناخت خود واقعی

۲- تلاش برای کسب خودپنداره ی مثبت یا مساعد

۳- تلاش برای تقویت خود ارزشمندی

۴- تقویت اعتماد به نفس

در یک جمع بندی ما معلمان و مربیان باید تلاش می کنیم تا اطلاعات زیر را به دست آوریم:

۱- شناخت انسان (از طریق مطالعه ی روانشناسی)

۲- شناخت تربیت (از طریق مطالعه ی اصول آموزش و پرورش، جامعه شناسی آموزش و پرورش و...)

۳- شناخت معلمی و معلم (از طریق روانشناسی تربیتی)

۴- شناخت یادگیرنده و یادگیری (از طریق روانشناسی رشد و یادگیری)

۵- شناخت تکنولوژی تربیت (از طریق مطالعه ی ویژگی های انسان معاصر، آموزش و پرورش نوین،

نقش آینده در تعلیم و تربیت)

۶- شناخت روانشناسی آموزش یا تکنولوژی درسی (از طریق روش های فنون نوین تدریس،

تکنولوژی آموزش)

۷- شناخت روان شناسی مدرسه (از طریق مطالعه ی مدارس نوین، مدارس فردا و...)